

«Οικιακές ... παγίδες για παιδιά»

Γραμματικά/συντακτικά φαινόμενα

Ρήματα που εκηματίζονται όπως στα αρχαία ελληνικά

Πολλές φορές χρησιμοποιούμε ρήματα όπως σχηματίζονταν στα αρχαία ελληνικά.

Τα ρήματα που χρησιμοποιούμε πιο συχνά είναι σύνθετα με τα ρήματα:

άγομαι (=οδηγούμαι) π.χ. εισάγομαι, προάγομαι ...

βαίνω (=περπατώ, βαδίζω) π.χ. συμβαίνω, διαβαίνω ...

λαμβάνομαι (λαμβάνω = παίρνω) π.χ. συλλαμβάνομαι, αναλαμβάνομαι ...

-δείκνυμι (=δείχνω) π.χ. αποδεικνύομαι, αναδεικνύομαι ...

Πρέπει να προσέχουμε τον Αόριστο αυτών των ρημάτων:

π.χ. εισάγεται	→	εισήχθη
συμβαίνει	→	ευνέβη
αποδεικνύεται	→	αποδείχθηκε
συλλαμβάνεται	→	ευνελήφθη

Χρονικοί - τοπικοί προσδιορισμοί

Ο χρόνος μπορεί να δηλωθεί με:

Τα ρήματα σε όλους τους χρόνους π.χ. έγγραφα
 Ουσιαστικά π.χ. μεσημέρι
 Επίθετα π.χ. σύντομος
 Χρονικά επιρρήματα π.χ. χτες, τώρα
 Φράσεις με προθέσεις π.χ. σε λίγο
 Χρονικές προτάσεις π.χ. όταν φτάσαμε...
 Λέξεις σε γενική ή αιτιατική π.χ. του χρόνου, την άναξη

Ο τόπος μπορεί να δηλωθεί με:

Τοπικά επιρρήματα π.χ. μέσα, έξω
 Φράσεις με προθέσεις π.χ. ως το σχολείο
 Αναφορικές προτάσεις
 π.χ. Πηγαίνω όπου θέλω.
 Λέξεις σε αιτιατική
 π.χ. Αποφάσισε να μείνει σπίτι.

Λέξεις που γράφονται σε μία

- ♦ Τα απόλυτα αριθμητικά επίθετα από το 13 έως το 19 π.χ. δεκατρία, δεκαπέντε κλπ.
- ♦ Τα εν, εξ, επί ενωμένα με λέξεις π.χ. ενόψει, εξάλλου, επιτέλους, εντάξει κλπ.
- ♦ Λέξεις όπως: καλημέρα, καληνύχτα, καλωσορίζω, αφενός, αφετέρου, οπουδήποτε, οτιδήποτε, προπάντων, ωστόσο κλπ.

1. Υπογραμμίζω τους προσδιορισμούς και γράφω αν είναι τόπου(πού;) ή χρόνου(πότε;).

- ★ Το σπίτι μου βρίσκεται αριστερά. (.....)
- ★ Ο Θοδωρής έπεσε στο πάτωμα και χτύπησε. (.....)
- ★ Θα συναντηθούμε το απόγευμα. (.....)
- ★ Μετά το ατύχημα νοσηλεύτηκε στο νοσοκομείο. (.....) (.....)
- ★ Οι περισσότερες πτώσεις συμβαίνουν μέσα στο σπίτι. (.....)
- ★ Τα παιδιά τραυματίζονται κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. (.....)
- ★ Πρέπει να προσέχουμε όταν παίζουμε κυνηγητό. (.....)
- ★ Η μπάλα είχε πορεία προς το βάζο της μαμάς. (.....)
- ★ Θα φύγουμε στις 6:00 για το λιμάνι. (.....) (.....)
- ★ Χθες χτύπησα στην παιδική χαρά. (.....) (.....)
- ★ Του χρόνου θα πηγαίνω Γυμνάσιο. (.....) (.....)

2. Συμπληρώνω τις προτάσεις γράφοντας τα ρήματα στον αόριστο.

- ♥ Χθες το απόγευμα, ένα σοβαρό ατύχημα ..... στην κουζίνα. (συμβαίνω)
- ♥ Η μητέρα ..... αμέσως! (παρεμβαίνω)
- ♥ Ο μικρός Νικόλας ..... στο νοσοκομείο. (εισάγομαι)
- ♥ Το ατύχημα ..... μια προειδοποίηση για τα παιδιά. (αποδεικνύομαι)
- ♥ Ο δράστης του τροχαίου ..... από την αστυνομία. (συλλαμβάνομαι)
- ♥ Οι γιατροί ..... αμέσως για να σταματήσουν την αιμορραγία. (επεμβαίνω)

3. Συμπληρώνω τα κενά με τις λέξεις:

ωστόσο, Καλημέρα, δεκατερία, Ενόψει, Καληνύχτα, Επιτέλους, Εντάξει, Οπουδήποτε, καλωσόρισε, αφετέρου, Αφενός, Προπάντων, Εξάλλου

Ο Νίκος ξύπνησε χαρούμενος και φώναξε δυνατά «.....!». Σήμερα έκλεινε τα ..... του χρόνια και όλοι οι φίλοι του θα έρχονταν στο σπίτι για το πάρτι. .... της γιορτής, είχαν ετοιμάσει γλυκά και λιχουδιές. ...., ήταν μια ξεχωριστή μέρα! ....., ήθελε να διασκεδάσει με τους φίλους του, ..., ήξερε πως έπρεπε να βοηθήσει στις προετοιμασίες. .... και αν κοίταζε, υπήρχαν μπαλόνια και στολίδια. Όταν οι φίλοι του έφτασαν, τους ..... με ενθουσιασμό. Το πάρτι ήταν τέλειο, αλλά ....., υπήρξαν και μικροατυχήματα, αφού κάποιοι έτρεχαν μέσα στο σπίτι. ...., δεν έγινε και κάτι πολύ σοβαρό! ....., όλοι πέρασαν υπέροχα. Όταν η μέρα τελείωσε, αναστέναξε και είπε: «....., ξεκουράζομαι! Ήταν τέλεια! ..... σε όλους!».